

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Etelä-Savon hyvinvointialue kannattaa esitystä, joka selkeyttää valtion aluehallinnon toimijakenttää ja niiden tehtäviä.

Pelastustoimen valvonnan kannalta uudistus lisää yhtenäisyyttä, koska tällä hetkellä aluehallintovirastot ovat valvoneet pelastustointia sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan.

Kuuden valvojan sijaan yhden valvojan mallilla voidaan toteuttaa valvonta resurssitehokkaammin ja sujuvammin kuin aiemmin.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Uudistuksen yhteydessä on huolehdittava resurssien tehokkaasta kohdentamisesta siten, että tehtävät voidaan hoitaa aiempaa pienemmillä resursseilla.

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

Valmisteluaineistossa todetaan (liite 4, sivu 74), että aluehallintovirastoilla ei ole toimivaltuuksia suhteessa muiden viranomaisten varautumistehtäviin, eivätkä aluehallintovirastot siis varsinaisesti ja tosiasiallisesti yhteensovita alueellista varautumista. Aluehallintovirastoilla ei myöskään ole käytettävissään tilannekuvajärjestelmää, vaikka aineistossa sellaiseen välillisesti viitataan.

Valmiuskeskuksia koskevan lainsäädännön soveltamisala on sosiaali- ja terveystoimi, eikä valmiuskeskusten velvoitteiden ja nykyisten aluehallintovirastojen tehtävältäusta yhdistämällä kyetä kokoamaan kaikkia alueellisen yhteisen varautumisen tehtäviä. On selvää, että alueellisen varautumisen johtamisvastuissa on määrittelytarpeita, jotka ovat muodostuneet vaikeasti ratkaistavaksi kysymykseksi ministeriöiden ja hallinnonalojen välisen vastuunjaon näkökulmasta. Näitä haasteita ja puutteita ei tulisi käsittelemättä ohittaa luonnoksessa nyt esitetyllä tavalla.

Valtion aluehallinnon sijaan hyvinvointialueiden vastuulle olisi luontevaa suunnitella vaativia varautumisen laaja-alaisia yhteensovittamistehtäviä. Hyvinvointialueille säädettävä alueellinen yhteisen varautumisen tehtävä varmistaisi koko aluetason varautumisen yhteensovittamisen, koska mukana olisivat olla hallinnon toimijoiden lisäksi järjestökenttä sekä elinkeinosektori. Rakenne vastaisi tehokkaimmalla mahdollisella tavalla tarpeeseen kehittää koko hallinnon ja laajemminkin koko yhteiskunnan ennakointi- ja varautumiskykyä.

Valmisteluaineiston liitteen 4 sivulle 116 kirjattu kuvaus tahtotilasta, jossa sisäministeriö suoraan ohjaisi alueellista varautumista, mutta kyse ei silti olisi johtamisesta ja silti toimintamalli noudattaisi

kokonaisturvallisuusmallia on sisällöllisesti ristiriitainen ja hyvin ongelmallinen. Alueellisen varautumisen toimintamalli ei tässä yhteydessä ja nykyisessä jännitteellisessä turvallisuustilanteessa saisi jäädä ilman riittävää analyysia nykyrakenteen ongelmista, eikä ilman huolella pohdittuja ratkaisuehdotuksia.

Valmistelussa kriittistä huomiota olisi osoitettava myös pelastuslaissa osoitettuun nykyisen valtion aluehallinnon rooliin sisäministeriön tehtävien hoidon tukiorganisaationa. Tämä operatiivinen roolitus, johon kuuluu myös vaikuttaminen pelastustoimen palvelujen mitoitusta määrittäviin lähtökohtiin, on ollut karkeassa ristiriidassa hyvinvointialueidelle osoitettujen vastuiden kanssa. Hyvinvointialueet päättävät pelastustoimen palvelutasosta sekä vastaavat palvelujen saatavuudesta, saavutettavuudesta, laadusta ja vaikuttavuudesta, jolloin aluehallinnon harjoittama ohjaus- ja määrittäytyö asettuu hyvin erikoiseen valoon suhteessa itsehallinnon vaatimuksiin.

On erikoista, että suunnitellun lupa- ja valvontaviraston laillisuusvalvonnan riippumattomuusvaatimuksen ja nykyisen toimintatavan ristiriitaa ei lainsäädäntövalmistelussa ole esille nostettu. Perustettavan viraston tehtävistä tulee säätää tarkkarajaisesti, jolloin yleisluontoinen ja sisällöltään avoimeksi jäävä kirjaus sisäministeriön tukemisen tehtävästä tulisi kokonaan poistaa ja samalla tulisi arvioida uudelleen aluehallintoviraston kaksoisrooli pelastustoimen palvelutason minimitasoa määrittelyssä sekä valvonnassa.

Lupa- ja valvontaviraston tehtävää määritettäessä tulisi erityisesti varmistaa riippumattoman laillisuusvalvonnan toteutus ja sen rinnalla mahdollinen erikseen määritetty ja tarkasti rajattu tuki alueellista varautumista edustaville toimille, joihin voidaan laskea esimerkiksi alueellinen maanpuolustuskurssitoiminta sekä tuki alueelliselle valmiusharjoitustoiminnalle.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Hyvinvointialueille on tärkeää osaavan työvoiman saatavuus. Pykäläkohtaisissa perusteissa todetaan, että Elinvoimakeskusten tehtävänä olisi edistää työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton sekä kansainvälisen osaamisen hyödyntämistä alueen elinkeinoelämän tarpeiden mukaisesti. Elinkeinoelämän tarpeiden ohella olisi tärkeää tunnistaa alueen muiden suurien työnantajien, kuten hyvinvointialueiden, tarpeet asiassa.

Uudistuksen yhteydessä tulee huomioida alueelliset koulutustarpeet työvoiman saavuuden näkökulmasta.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Etelä-Savon hyvinvointialue kannattaa uudistusta, mutta aluehallinnon uudistus tulisi toteuttaa harkittuna kokonaisuudistuksena, eikä nyt esitettynä teknisenä tehtäväsiirtona.

Lokka Seppo
Etelä-Savon hyvinvointialue